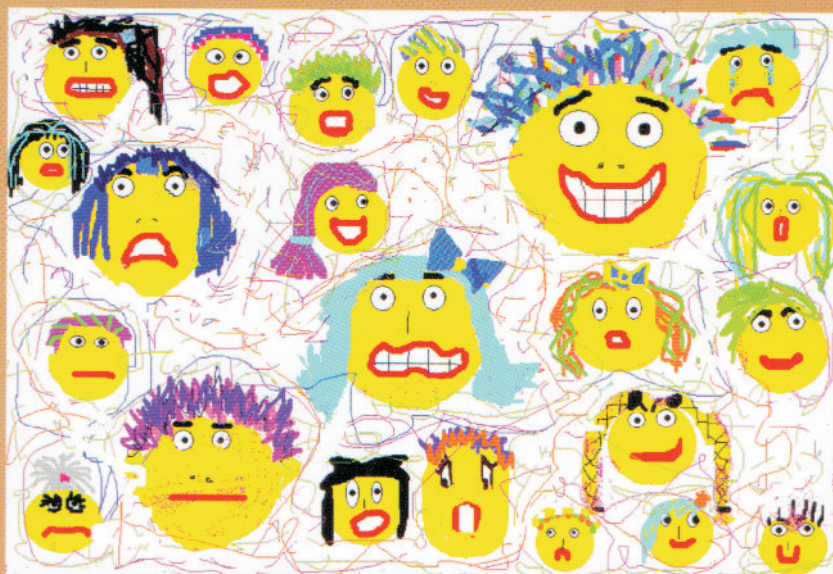

RADMILO MILOVANOVIĆ

UVOD U PSIHOLOGIJU

Jaгодina 2014.

FAKULTET PEDAGOŠKIH NAUKA
UNIVERZITET U KRAGUJEVCU, JAGODINA

Monografije

Knjiga

6

RADMILA MILOVANović

UVOD U PSIHOLOGIJU

Jagodina, 2014.

SADRŽAJ

PREDGOVOR.....	11
1. UVOD U PSIHOLOGIJU	13
1.1. PSIHOLOGIJA KAO NAUKA.....	16
1.2. RAZVOJ PSIHOLOGIJE.....	19
PREDNAUČNA ETAPA.....	19
NAUČNA ETAPA.....	21
1.3. PREDMET PSIHOLOGIJE	24
1.4. METODOLOGIJA PSIHOLOŠKOG ISTRAŽIVANJA.....	28
1.5. CILJEVI I ZADACI PSIHOLOGIJE	40
1.6. ZANIMANJE <i>PSIHOLOG</i>	41
REZIME I KLJUČNA PITANJA	43
KLJUČNI POJMOVI.....	45
2. PSIHIČKI ŽIVOT	47
2.1. FUNKCIJE PSIHIČKOG ŽIVOTA	48
2.2. ELEMENTI PSIHIČKOG ŽIVOTA	50
I PSIHIČKE FUNKCIJE.....	50
II PSIHIČKE OSOBINE.....	51
III PSIHIČKA STANJA	52
IV PONAŠANJE.....	52
2.3. ORGANSKE OSNOVE PSIHIČKOG ŽIVOTA	55
2.4. RAZVOJ PSIHIČKOG ŽIVOTA.....	69
FILOGENETSKI RAZVOJ	70
ONTOGENETSKI RAZVOJ	70
REZIME I KLJUČNA PITANJA	73
KLJUČNI POJMOVI.....	77
3. PSIHIČKE POJAVE: PROCESI (FUNKCIJE), OSOBINE I STANJA	81
3.1 KOGNITIVNI (SAZNAJNI) PROCESI	82
3.1.1. PAŽNJA.....	83
Šta je pažnja?.....	83
Svojstva pažnje.....	84
Vrste pažnje.....	85
Razvoj pažnje.....	87
Fiziološke osnove pažnje (Organizam i pažnja)	88
Poremećaji pažnje.....	90
Rezime i ključna pitanja	92
Ključni pojmovi.....	94

3.1.2. OPAŽANJE	95
Proces opažanja	96
I Opažanje spoljašnjeg sveta	98
1. V I D (vizuelno opažanje)	98
2. S L U H (auditivni)	103
3. U K U S (gustativni osećaji)	104
4. M I R I S (olfaktivni)	104
5. DODIR, BOL, TOPLOTA (kožni oseti)	105
6. OPAŽANJE DRUGIH LJUDI	106
II Opažanje sebe	108
Kvalitet opažaja	110
Razvoj percepcije	112
Poremećaji opažanja	113
Rezime i ključna pitanja	116
Ključne reči	118
3.1.3. UČENJE	119
Kako se može poboljšati veština učenja	132
Važne navike koje pomažu učenju	133
Šta učimo?	133
Znanje i veštine (znati i umeti)	133
Napredovanje u učenju	135
Primena znanja	135
Rezime i ključna pitanja	136
Ključni pojmovi	138
3.1.4. PAMĆENJE (MEMORIJA)	140
Šta je pamćenje?	140
Prijem i obrada informacija	143
Skladištenje	143
Prizivanje informacija	144
Zaboravljanje	146
Zaboravljanje verbalnog materijala	147
Potiskivanje	150
Značaj zaboravljanja	150
Neurofiziološke osnove pamćenja	150
Razvoj pamćenja	152
Poremećaji pamćenja	152
Kako možemo poboljšati naše pamćenje?	153
Rezime i ključna pitanja	154
Ključni pojmovi	157
3.1.5. MIŠLENJE	158
Karakteristike misaonog procesa	159
Sredstva mišljenja	159
1. Predstave	159
2. Pojmovi	161
3. Govor	162
Vrste mišljenja	164
Neurofiziološke osnove mišljenja	166
Razvoj mišljenja	168
Pijažeova teorija kognitivnog razvoja	169
Poremećaji mišljenja	171
Rezime i ključna pitanja	171
Ključni pojmovi	174
INTELIGENCIJA	176
Priroda inteligencije	176

Merenje inteligencije.....	177
Klasifikacija inteligencije.....	178
Inteligencija i školski uspeh	179
Inteligencija i obdarenost	179
Razvoj inteligencije.....	180
Intelektualni deficiti	180
Karakteristike pojedinih kategorija	181
Uzroci mentalnih retardacija	182
Rezime i ključna pitanja	183
Ključni pojmovi.....	184
3.2. EMOCIONALNI PROCESI E M O C I J E.....	186
EMOCIJE I KOGNICIJA	187
POJAM EMOCIJA	188
FUNKCIJA EMOCIJA	190
ADAPTIVNO PONAŠANJE	191
IZRAŽAVANJE EMOCIJA.....	192
NEIZRAŽAVANJE EMOCIJA	192
VRSTE EMOCIJA	195
I) Emocije vezane za čulnu stimulaciju.....	196
II) Emocije vezane za ispunjenje želja	197
III) Primarne (osnovne) emocije.....	198
IV) Emocije vezane za druge ljude.....	204
Negativna osećanja	207
V) Osećanja prema sebi (samoosećanja)	208
EMOCIONALNA INTELIGENCIJA	210
EMOCIJE I ZDRAVLJE	211
EMOCIONALNI POREMEĆAJI	213
PSIHOFIZIOLOŠKI POREMEĆAJI	213
RAZVOJ EMOCIJA	215
NEUROFIZIOLOŠKE OSNOVE EMOCIJA	216
REZIME I KLJUČNA PITANJA.....	219
KLJUČNI POJMOVI	221
3.3. MOTIVACIONI PROCESI.....	223
KOGNICIJA – EMOCIJA – MOTIVACIJA	223
POJAM MOTIVACIJE I MOTIVA	224
Potreba i želja.....	224
VOLJA.....	226
VRSTE MOTIVA.....	229
Opšti motivi: Naši opšti životni ciljevi.....	231
Opstanak	231
Sigurnost	231
Zadovoljstvo	232
Stimulacija	232
Specifični motivi	232
Biološki motivi (urođeni, primarni, homeostatski, motivi opstanka).....	232
Socijalizacija bioloških motiva	234
Motivi intelektualnog rada	234
Lični ili „JA“ motivi	235
Socijalni motivi	236
Moral kao motiv	239
ZADOVOLJENJE MOTIVA.....	241
FRUSTRACIJA MOTIVA	242

REAKCIJE NA FRUSTRACIJE	247
ŠTETNI EFEKTI FRUSTRACIJE	248
ODBRAMBENI MEHANIZMI	250
NEUROFIZIOLOŠKI OSNOV MOTIVACIJE	256
POREMEĆAJI MOTIVA	258
Poremećaji motiva ishrane	259
Poremećaji nagona za životom	260
Poremećaj roditeljskog nagona	260
Poremećaji seksualnog nagona	260
Poremećaji socijalnih motiva	262
REZIME I KLJUČNA PITANJA	263
KLJUČNI POJMOVI	265
3.4. EKSPRESIVNE I KOMUNIKACIONE FUNKCIJE	267
PRAKSIJA – GOVOR	267
MOTORIKA I PRAKSIJA	268
NEUROLOŠKE OSNOVE MOTORIKE	272
RAZVOJ MOTORIKE	274
POREMEĆAJI MOTORIKE	275
GOVOR	276
NEUROLOŠKA OSNOVA JEZIČKIH FUNKCIJA	277
RAZVOJ GOVORA	279
POREMEĆAJI GOVORA	280
REZIME I KLJUČNA PITANJA	281
KLJUČNI POJMOVI	282
4. LIČNOST	285
POJAM LIČNOSTI (ŠTA JE TO LIČNOST?)	286
STRUKTURA LIČNOSTI	288
SOMATSKE (TELESNE) OSOBINE LIČNOSTI	289
SPOSOBNOSTI	290
TEMPERAMENT	293
KARAKTER	295
Poreklo karaktera	298
INTERESOVANJA	298
Vrste interesovanja	299
Razvoj interesovanja	299
Značaj interesovanja	299
STAVOVI	300
Karakteristike stavova	300
ZNAČAJ I FUNKCIJE STAVOVA	301
Vrste stavova	302
Poreklo stavova i predrasuda	303
VREDNOSTI	304
Vrste vrednosti	305
IDENTITET, „JA“ I SAMOSVEST	306
INTEGRITET LIČNOSTI	310
REZIME I KLJUČNA PITANJA	310
KLJUČNI POJMOVI	312
RAZVOJ LIČNOSTI	314
Fizički razvoj	314

Psihički razvoj	315
Faktori razvoja ličnosti	316
Nasleđe i sazrevanje (maturacija)	317
Sredina i socijalizacija	321
Prenosioci (faktori, agensi) socijalizacije	322
<i>Porodica</i>	322
<i>Škola</i>	327
<i>Vršnjaci</i>	327
<i>Sredstva masovnih komunikacija</i>	328
Izvori socijalizacije	328
<i>Kultura</i>	329
ŽIVOTNI CIKLUS	331
Adolescencija	333
Odraslo – zrelo doba	334
REZIME I KLJUČNA PITANJA	335
KLJUČNI POJMOVI	337
ZRELOST LIČNOSTI	338
Fizička i psihoseksualna zrelost	339
Intelektualna zrelost	339
Emocionalna zrelost	340
Socijalna zrelost	340
Čovek kao socijalno biće	341
NORMALNOST LIČNOST	342
DUŠEVNI POREMEĆAJI (DISORDERS)	344
Poremećaji u detinjstvu	345
Poremećaji u adolescenciji	346
Bolesti zavisnosti (toksikomanije)	347
Poremećaji ličnosti	350
Anksiozni poremećaji	351
Psihoze	354
Poremećaji raspoloženja	355
REZIME I KLJUČNA PITANJA	355
KLJUČNI POJMOVI	358
5. TEORIJE LIČNOSTI	361
PSIHOANALITIČKA TEORIJA LIČNOSTI	362
JUNGOVA ANALITIČKA TEORIJA	365
BIHEJVORIZAM	368
PERSONALISTIČKA TEORIJA GORDONA OLPORTA	370
HUMANISTIČKA TEORIJA LIČNOSTI	371
FAKTORSKA TEORIJA LIČNOSTI	372
GEŠTALT TEORIJA	373
REZIME I KLJUČNA PITANJA	375
LITERATURA	377
BELEŠKA O AUTORU	391